

Didaktika hudební výchovy 4.třídy ZŠ v distanční výuce

Anotace

Jako téma své čtvrtletní práce jsem si vybrala didaktiku hudební výchovy 4. třídy základní školy v distanční výuce. O výuku hudební výchovy se již dlouhodobě zajímám. Nepřijde mi správné, že se na výuku hudební výchovy v ČR klade v dnešní době tak malý důraz, jelikož hudební výchova je dle mého názoru nepostradatelná součást potřebná k rozvoji jedince. Hudební výchova rozvíjí kreativitu, city a ukazuje žákům odlišný způsob komunikace. Samozřejmě nejen to, více o tomto tématu se můžete dočíst například v [této](#) studii. Z důvodu celosvětové pandemie přešly školy do distanční výuky a výuka hudební výchovy o to více upadá. Z tohoto důvodu bych zde ráda představila dvě modelové hodiny HV v distanční výuce, které zapadají do rámcového vzdělávacího programu pro základní školy.

Modelová hodina 01

Úvod

První modelová hodina je prováděna při online video výuce. Je možné využít například Google Meet nebo Zoom. Prezentaci není potřeba sdílet pomocí sdílené obrazovky, jelikož je využíván služba Nearpod. Výuka přes Nearpod má mnoho výhod – žák se nemůže dostat na jiný slide sám, protože pouze učitel může určit, který slide žáci právě vidí. Můžeme přidávat různé aktivity a úkoly, které zvyšují pozornost žáků a s jejich odpověďmi pak můžeme nadále v hodině pracovat. I po ukončení hodiny máme odpovědi žáků k dispozici a mohou sloužit jako zpětná vazba. Na začátku hodiny si každý žák otevře stránku Nearpod, zadá kód hodiny a jeho jméno (žáci se nemusí registrovat). Žákům se zobrazuje pouze slide, který určí učitel a aktivity a úkoly se také spouští až na příkaz učitele.

V hodině seznámíme žáky s dynamikou a životem Bedřicha Smetany. Zaměříme se na symfonickou báseň Vyšehrad, se kterou nadále pracujeme. Část hodiny se také věnujeme zpěvu. V domácím úkolu si žáci procvičí své rytmické dovednosti opět na skladbě Bedřicha Smetany.

Odkaz na prezentaci [zde](#)

První část – dynamika – 10 min.

Žáky seznámíme s dynamickými znaménky. Pomocí videa dynamiku prakticky ukážeme. Nakonec dáme žákům jednoduchý úkol – spojování pojmů s vysvětlivkami, které slouží jako aktivizační cvičení. Úkolem nejen ověříme žákovu pozornost v předešlém výkladu, ale také jeho pozornost upoutáme.

2. část – Bedřich Smetana – život – 5 min.

Žáky seznámíme s životem Bedřicha Smetany. Poté pomocí jednoduché otázky ověříme a upoutáme žákovu pozornost. Následně jejich odpovědi anonymně promítneme a společně s žáky určíme správnou odpověď. Předpokládáme, že ne všichni žáci zadají správnou odpověď a společně se budou muset shodnout, která odpověď je správná. Cvičení je nejen prospěšné z hlediska pozornosti, ale také u žáků rozvíjíme kritické myšlení, schopnost filtrace informací a skupinové práce.

3. část - Bedřich Smetana – dílo – 15. min.

Žákům uvedeme příklady děl Bedřicha Smetany. U oper zmíníme pomůcku k zapamatování. Následně necháme žáky napsat názvy děl, která si pamatují. Odpovědi opět anonymně promítneme a necháme žáky vyřadit případné chybné názvy. Cvičení slouží k upoutání pozornosti a rozvíjení samostatného myšlení a skupinové práce. Poté žákům představíme děj Prodané nevěsty, při kterém promítáme části komiksu, aby si žáci mohli děj lépe představit a zapamatovat. Opět použijeme aktivizační cvičení. Následně necháme žáky poslechnout si první část skladby Vyšehrad (0:00 – 4:51) a pomocí následných otázek pracujeme se skladbou. Pokud je u otázky „volná“ odpověď opět promítneme anonymně odpovědi a společně s žáky se o nich pobavíme, případně vyřadíme odpovědi nesprávné. Cvičením prověřujeme žákovu pozornost, rozvíjíme samostatné myšlení a schopnost pracovat se poslechnutým úryvkem.

4. část – zpěv - 7 min.

S žáky si společně zazpíváme písničku Grónská zem. Nejprve po částech předzpíváme první sloku a necháme žáky zopakovat, poté si ji společně celou zazpíváme. Můžeme zpívat s pomocí doprovodného nástroje, který máme doma. Rozvíjíme tím jejich pěvecké schopnosti.

5. část – domácí úkol – 3 min.

Nakonec zadáme domácí úkol – rytmické cvičení. Žáci mají možnost si nejprve pomocí první části videa nacvičit vytleskávání, v druhé části již musí tleskat samostatně. Následně své rytmické dovednosti nahrají a nahrávka bude sloužit jako výstup z hodiny. Úkol rozvíjí rytmické dovednosti žáků.

Modelová hodina 02

Úvod

Modelová hodina je vytvořena pro off-line hodinu v distanční výuce. Žákům pošleme pdf s výkladem a úkoly.

V hodině seznámíme žáky s okolnostmi vzniku české státní hymny a zopakujeme názvy not v rozsahu c_1 - e_2 . V hodině se také věnujeme zpěvu a ke shrnutí celé hodiny poslouží úniková hra.

Odkaz na pdf dokument [zde](#)

1. část – hymna – 10 min.

Žáci se pomocí textu seznámí s okolnostmi vzniku české státní hymny. Rozvíjí dovednost práce s textem a otázky v únikové hře na konci hodiny to ověřují. Žáci se také musí zamyslet nad významem hymny, čímž rozvíjejí samostatné myšlení.

2. část – noty – 10 min.

Žáci si zopakují názvy not v rozsahu c_1 - e_2 . Poté vyplní cvičení, díky kterému si znalost procvičí.

3. část – zpěv – 5 min.

Žáci si zazpívají píseň s nahrávkou a tím rozvíjí své hlasové dovednosti.

4. část – úniková hra – 20 min.

Online úniková hra slouží jako výstup žáků z této hodiny. Žáci si s její pomocí znovu procvičí názvy not, pracují s písní Znáám já jeden krásný zámek, kde se věnují stoupavé a klesavé melodii a rozvíjí tím jejich samostatné myšlení. Ověřuje také úspěšnost práce s textem ze začátku hodiny.

Zdroje

Text

LIŠKOVÁ, Marie a Lukáš HURNÍK. *Hudební výchova pro 4. ročník základní školy*. 2. vyd. Praha: SPN - pedagogické nakladatelství, 2006. ISBN 80-7235-322-5.

VOZAR, Martin. *Hudební nauka pro ZUŠ: pracovní sešit*. Praha: Talacko editions, [2005].

RVP - <http://www.nuv.cz/file/4986/>

https://cs.wikipedia.org/wiki/Česká_hymna

Obrázky v prezentaci a únikové hře

[https://www.google.com/url?q=https://www.google.com/url?sa%3Di%26url%3Dhttps%253A%252F%252Fcs.wikipedia.org%252Fwiki%252FBed%2525C5%252599ich_Smetana%26psig%3DAOvVaw1tOW5AYMQyUHBgw_fDgQWT%26ust%3D1617455356963000%26source%3Dimages%26cd%3Dvfe%26ved%3D0CAIQjRxqFwoTCIjo84PR3-](https://www.google.com/url?q=https://www.google.com/url?sa%3Di%26url%3Dhttps%253A%252F%252Fcs.wikipedia.org%252Fwiki%252FBed%2525C5%252599ich_Smetana%26psig%3DAOvVaw1tOW5AYMQyUHBgw_fDgQWT%26ust%3D1617455356963000%26source%3Dimages%26cd%3Dvfe%26ved%3D0CAIQjRxqFwoTCIjo84PR3-8CFQAAAAAdAAAAABAD&sa=D&source=editors&ust=1618927026201000&usg=AFQjCNFb9_1iL-8MLGKG5cJFNazhvNGRIA)

[8CFQAAAAAdAAAAABAD&sa=D&source=editors&ust=1618927026201000&usg=AFQjCNFb9_1iL-8MLGKG5cJFNazhvNGRIA](https://www.google.com/url?sa=i&url=http%3A%2F%2Fwww.rml.cz%2Fcs%2Fmuzeum%2Frodny-byt-bedricha-smetany.html&psig=AOvVaw0oVhXOXXKSzbY3d7qRhor4&ust=1617456054178000&source=images&cd=vfe&ved=0CAIQjRxqFwoTCPjPlcDT3-8CFQAAAAAdAAAAABAD)

[https://www.google.com/url?sa=i&url=http%3A%2F%2Fwww.rml.cz%2Fcs%2Fmuzeum%2Frodny-byt-bedricha-](https://www.google.com/url?sa=i&url=http%3A%2F%2Fwww.rml.cz%2Fcs%2Fmuzeum%2Frodny-byt-bedricha-smetany.html&psig=AOvVaw0oVhXOXXKSzbY3d7qRhor4&ust=1617456054178000&source=images&cd=vfe&ved=0CAIQjRxqFwoTCPjPlcDT3-8CFQAAAAAdAAAAABAD)

[smetany.html&psig=AOvVaw0oVhXOXXKSzbY3d7qRhor4&ust=1617456054178000&source=images&cd=vfe&ved=0CAIQjRxqFwoTCPjPlcDT3-8CFQAAAAAdAAAAABAD](https://www.google.com/url?sa=i&url=http%3A%2F%2Fwww.rml.cz%2Fcs%2Fmuzeum%2Frodny-byt-bedricha-smetany.html&psig=AOvVaw0oVhXOXXKSzbY3d7qRhor4&ust=1617456054178000&source=images&cd=vfe&ved=0CAIQjRxqFwoTCPjPlcDT3-8CFQAAAAAdAAAAABAD)

https://svetaplikasi.tyden.cz/wp-content/uploads/2019/03/Smetana_Doodle_Scene10.png

<https://operaplus.cz/pred-130-lety-zemrel-bedrich-smetana/bedrich-smetana-na-vysehrade/>

<https://i.pinimg.com/originals/db/f2/fa/dbf2facf6d277b26bfa88ceed468d475.jpg>

<https://imagebox.cz/osobnosti.cz/foto/bedrich-smetana/bedrich-smetana.jpg>

<https://soavoshk.cz/cofresag/uploads/sites/2/2019/11/hdk.jpg>

[https://lh3.googleusercontent.com/proxy/sck9hIXuN8EPkxM2ujXh4IBPQE11ckfM4aH9AMFDxP5Nm](https://lh3.googleusercontent.com/proxy/sck9hIXuN8EPkxM2ujXh4IBPQE11ckfM4aH9AMFDxP5Nm201DROgLB5aswdkIJmso-jfz9pCpcxTWnj0O97oEVP5VGRH3CD9fKxwD4RtF8J9JCB9RHSYypI)

[201DROgLB5aswdkIJmso-jfz9pCpcxTWnj0O97oEVP5VGRH3CD9fKxwD4RtF8J9JCB9RHSYypI](https://w7.pngwing.com/pngs/291/415/png-transparent-music-commander-music-music-commander-conductor-thumbnail.png)

[https://w7.pngwing.com/pngs/291/415/png-transparent-music-commander-music-](https://w7.pngwing.com/pngs/291/415/png-transparent-music-commander-music-music-commander-conductor-thumbnail.png)

[commander-conductor-thumbnail.png](https://images.vexels.com/media/users/3/145841/isolated/lists/2404edad9ff289c833c562aa7f09da4b-singer-silhouette.png)

[https://images.vexels.com/media/users/3/145841/isolated/lists/2404edad9ff289c833c562aa7f09da](https://images.vexels.com/media/users/3/145841/isolated/lists/2404edad9ff289c833c562aa7f09da4b-singer-silhouette.png)

[4b-singer-silhouette.png](https://w7.pngwing.com/pngs/944/215/png-transparent-violin-wedding-graphy-music-violin-photography-monochrome-musician.png)

[https://w7.pngwing.com/pngs/944/215/png-transparent-violin-wedding-graphy-music-violin-](https://w7.pngwing.com/pngs/944/215/png-transparent-violin-wedding-graphy-music-violin-photography-monochrome-musician.png)

[photography-monochrome-musician.png](https://p1.hiclipart.com/preview/34/860/974/teacher-education-learning-comics-worksheet-cheezburger-inc-line-art-cartoon-png-clipart.jpg)

[https://p1.hiclipart.com/preview/34/860/974/teacher-education-learning-comics-worksheet-](https://p1.hiclipart.com/preview/34/860/974/teacher-education-learning-comics-worksheet-cheezburger-inc-line-art-cartoon-png-clipart.jpg)

[cheezburger-inc-line-art-cartoon-png-clipart.jpg](https://p1.hiclipart.com/preview/34/860/974/teacher-education-learning-comics-worksheet-cheezburger-inc-line-art-cartoon-png-clipart.jpg)